
**ŽRTVE DRUGE SVETOVNE VOJNE NA
SLOVENSKEM**

OKROGLA MIZA

Grad Snežnik, 21. maja 1996

UVOD

V organizaciji Zveze zgodovinskih društev Slovenije in Inštituta za novejšo zgodovino iz Ljubljane je potekala 21. maja 1996 na gradu Snežnik blizu Starega trga pri Ložu enodnevna okrogla miza, posvečena vprašanjem, povezanim s preučevanjem žrtev 2. svetovne vojne v slovenskem prostoru. Posvet je bil zamišljen kot izmenjava mnenj med zgodovinarji, ki se ukvarjajo z ugotavljanjem števila vojnih žrtev in okoliščinami njihove smrti, zato je bilo nanj povabljenih le nekaj nad 30 udeležencev, dejansko pa so se ga udeležili: uvodni referenti prof. dr. Tone Ferenc, mag. Damijan Guštin, Jože Dežman in mag. Boris Mlakar, kot diskutanti pa Tone Avesec, mag. Vida Deželak-Barič, izr. prof. dr. Matjaž Klemenčič, Monika Kokalj-Kočevar, Nastaška Nemeč, Stane Okoliš, Lojze Penič, doc. dr. Božo Repe, doc. dr. Janez Šumrada, dr. Nevenka Troha in mag. Marjan Žnidarič. Okroglo mizo, ki jo je s finančnim prispevkom omogočilo Ministrstvo za kulturo, je povezoval doc. dr. Janez Šumrada.

Temeljni zaključki posveta so naslednji:

1. Ker ni znano število vseh žrtev 2. svetovne vojne na Slovenskem, (obstajajo le bolj ali manj utemeljene ocene), bi bilo potrebno čim prej pričeti z izvajanjem programa nacionalne zbirke "Žrtve 2. svetovne vojne in zaradi nje", ki jo je Inštitut za novejšo zgodovino iz Ljubljane že pred časom prijavil v financiranje, vendar je Ministrstvo za znanost in tehnologijo doslej ta program zavračalo.

2. Obstaja nekaj pomembnih raziskav na krajevnem ali širšem lokalnem nivoju (kot posebej kvalitetna je bila ocenjena publikacija Staneta Okoliša: *Žrtve druge svetovne vojne na ožjem Notranjskem; Gradivo Komisije za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravnodvomljivih procesov in drugih nepravilnosti občine Cerknica, Ljubljana 1996, 170 str.*), ki so seveda nujno dopolnilo oziroma preddelo raziskovanju na nacionalni ravni. S študijem lokalnozgodovinskih in vzorčnih primerov, ki kažejo na velike razlike v dogajanju po posameznih predelih, bi bilo vsekakor potrebno nadaljevati.

3. V tem smislu bi bilo nujno osnovno terminološko in metodološko poenotenje raziskovalnega dela, minimalni skupni raziskovalni standard, ki bi omogočal primerljivost podatkov oziroma ugotovitev. Doslej so ostala nerazjasnjena tako temeljna vprašanja, kot sta npr. kritični datum začetka in konca popisa žrtev ali pa geografski obseg raziskave.

V nadaljevanju objavljamo štiri uvodne referate, ki smo jim priključili še razširjeno diskusijsko izvajanje Staneta Okoliša, zatem sledi redigiran in avtoriziran zapisnik diskusije na okrogli mizi. Nekatero diskutante smo zaprosili, da so svojo diskusijo razširili za objavo in jo opremili z znanstvenim aparatom.

Janez Šumrada